

67-72-106/2
22.09.16

ВІДГУК

офіційного опонента кандидата економічних наук, доцента

Товт Тетяни Йосипівни

на дисертаційну роботу

Федорчака Олексія Євстахійовича

на тему:

**«ЕКОНОМІЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ ТА РЕГУЛЮВАННЯ
МЕХАНІЗМІВ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВО».**

представлену на здобуття наукового ступеня

кандидата економічних наук

зі спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами

(за видами економічної діяльності)

Актуальність обраної теми дисертаційної роботи

Високий рівень конкуренції та невизначеності у політичному і економічному середовищі України вимагає від підприємств наявності ефективних інструментів у сфері інвестиційної діяльності. Вчасне залучення необхідного обсягу капіталу може виступати вагомим конкурентним перевагою, яка здатна забезпечити підприємству довготривале економічне зростання. Особливо вагомим для вітчизняних машинобудівних підприємств є співпраця з іноземним інвестором, оскільки це може сприяти впровадженню інноваційних рішень у виробничій і збутовій сферах діяльності цих підприємств. Залучення інвестицій підприємствами в умовах нестабільності національної грошової одиниці та політичного середовища є надзвичайно складним процесом, оскільки рівень ризиковості інвестиційних проєктів за цих обставин є значно вищим і може негативно впливати на рішення інвестора щодо співпраці з певним підприємством-реципієнтом. Тому здійснення діяльності, пов'язаної із залученням інвестицій, має характеризуватись систематичністю, послідовністю, чіткістю, враховувати досвід реципієнта й опиратися на існуючі теоретичні та методичні аспекти успішної взаємодії з інвесторами.

Найбільшу частку в структурі залучених інвестицій вітчизняними машинобудівними підприємствами займають власні кошти, що свідчить про відсутність у них ефективного інструментарію для успішної співпраці з донорами капіталу. Це може несприятливо вплинути на економічний розвиток України, оскільки уповільнює міграцію капіталу та інновацій між національними суб'єктами господарювання, а також негативно впливає на їхню здатність успішно співпрацювати із закордонним інвестором, який володіє передовими технологіями. Тому постає необхідність в удосконаленні та розробленні теоретико-методичних положень щодо реалізації успішної взаємодії між підприємством-реципієнтом та інвестором. Це позитивно вплине на економічний розвиток машинобудівної галузі, сприятиме її інноваційному вдосконаленню, розширенню виробничих потужностей, а також покращенню фінансово-господарського стану вітчизняних підприємств. Взаємодія підприємства та інвестора відбувається із використанням механізмів залучення інвестицій на підприємство, що дає змогу реципієнту чітко спланувати і спрогнозувати процес взаємодії з інвестором, а також коригувати його вже на етапі реалізації. Тому одним із найважливіших завдань, із яким стикається підприємство, яке залучає інвестиції, є визначення рівня економічної ефективності механізмів залучення інвестицій, а також, за умови виявлення недоліків, їх регулювання.

Таким чином, із урахуванням наведених аргументів дисертаційну роботу Федорчака Олексія Євстахійовича, в якій розглядаються теоретико-методичні положення із економічного оцінювання та регулювання механізмів залучення інвестицій на підприємство, слід вважати актуальною і своєчасною.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій

Сформовані в дисертаційній роботі пропозиції, висновки і наукові положення є обґрунтованими та в повній мірі доведеними. Дисертантом використано актуальні та достовірні дані про інвестиційну діяльність

вітчизняних машинобудівних підприємств. Результати дослідження підкріплені вмiлим застосуванням взаємопов'язаних за своєю суттю методiв наукового пiзнання, серед яких найчастiше автором використано такi: аналіз, синтез, метод аналогiй, порiвняння, узагальнення, класифiкація, математико-статистичні методи аналізування емпіричних рядiв даних.

Прикладна спрямованiсть та вагомiсть отриманих у дисертацiйній роботі результатiв пiдтверджена зв'язком iз науково-дослiдними темами кафедри менеджменту i мiжнародного пiдприємництва Нацiонального унiверситету «Львiвська полiтехнiка» «Проблеми формування моделей розвитку нацiонального господарства та його суб'єктiв в умовах глобалiзацiї» (номер державної реєстрацiї 0114U001694). Також, варто зазначити, що результати дисертацiйної роботи використанi пiд час виконання держбюджетної теми «Геоiнформацiйні технологiї аналізу стоку та емiсiї парникових газiв у лiсовому господарстві для пiдтримки прийняття рiшень» (номер державної реєстрацiї 0111U001210).

Здобувачем визначено мету, об'єкт i предмет дослідження, а також завдання, пов'язані з необхідністю термінового вирішення актуальних проблем у сфері iнвестицiйної дiяльностi пiдприємств. Теоретико-прикладні напрацювання автора достатнім чином доведено значною кiлькiстю таблиць, рисункiв та додаткiв, якi у повній мiрi вiдображають науковi результати, положення, висновки та пропозицiї, представлені у його дисертацiйній роботі.

Змiст автореферату вiдповiдає змiсту дисертацiйної роботи та повною мiрою вiдображає одержані автором науковi результати, сформовані у вiдповiдностi iз завданнями дослідження. Дисертацiйна робота характеризується логiчностю викладу, систематичностю представлення наукових результатiв, є самостiйним i завершеним науковим дослідженням. Отримані здобувачем результати дисертацiйної роботи, висновки, пропозицiї та

рекомендації є науково обґрунтованими та відповідають завданням дисертаційної роботи.

Теоретична та прикладна цінність результатів дослідження

У дисертаційній роботі автором запропоновано розв'язання актуального та своєчасного наукового завдання із розроблення теоретичних та методико-практичних положень і рекомендацій щодо економічного оцінювання та регулювання механізмів залучення інвестицій на підприємство. Зокрема, варто відзначити розвинений категоріально-понятійний апарат у сфері інвестиційної діяльності та удосконалену концептуальну модель економічного оцінювання та регулювання механізмів залучення інвестицій на підприємство. Серед наукових результатів, які наділені прикладною цінністю, можна виділити удосконалений метод економічного оцінювання механізмів залучення інвестицій на підприємство та визначення доцільності їх регулювання, а також розроблену модель економічного оцінювання та регулювання механізмів.

Теоретичні та прикладні напрацювання Федорчака Олексія Євстахійовича використовуються у діяльності ПрАТ «Львівський локомотиворемонтний завод» (довідка № 2387 від 06.05.2015 р.), ТзОВ «Інтерпет» (довідка № 12 від 12.05.2015 р.), ТзОВ «Севіан» (довідка № 12 від 09.07.2015 р.). Також варто відзначити, що представлені авторські розробки застосовуються у навчальному процесі Національного університету «Львівська політехніка», зокрема під час викладання дисциплін «Креативний менеджмент», «Консалтинг в інноваційній діяльності» (довідка № 67-01-975 від 10.06.2015 р.).

Наукова новизна результатів дослідження

Внаслідок детального ознайомлення із результатами наукового дослідження можна зробити висновок про те, що представлені авторські розробки наділені вагомим теоретичним і прикладним змістом та в повній мірі

відображають завдання і мету дослідження. До найбільш вагомих результатів, наведених у дисертаційній роботі, можна віднести:

– розроблену модель економічного оцінювання та регулювання механізмів, на основі якої чітко визначені взаємозв'язки між етапами і складовими процесу залучення інвестицій (с. 169 – 170 дисертації, с. 15 автореферату);

– удосконалений метод економічного оцінювання механізмів залучення інвестицій на підприємство, на основі якого сформований інтегральний показник ефективності механізмів (с. 98 – 100 дисертації, с. 9 – 10 автореферату);

– розвинений метод визначення доцільності регулювання механізмів залучення інвестицій на підприємство, застосування якого дає змогу оптимізувати процес залучення інвестицій безпосередньо на етапі його реалізації (с. 143 – 155 дисертації, с. 12 – 14 автореферату).

Крім цього, варто відзначити удосконалену концептуальну модель економічного оцінювання, яка може бути використана як теоретична основа для формування методико-прикладних положень у сфері інвестиційної діяльності. Вагомим слід вважати категоріально-понятійний апарат, удосконалений автором, та на основі якого уточнено сутність поняття механізмів залучення інвестицій на підприємство (с. 38 – 43 дисертації, с. 5 – 7 автореферату).

Повнота викладу результатів дослідження у наукових фахових виданнях

Результати наукового дослідження опубліковані у 24 наукових працях, а саме: 2 колективні монографії, 12 статей у наукових фахових виданнях України, з них 2 праці у виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз даних, а також 1 стаття у науковому періодичному виданні іноземної держави. Теоретичні та методичні напрацювання автора пройшли

обговорення на 9 наукових конференціях. Автором у дисертаційній роботі використано тільки особисті наукові результати (с. 17 – 19, див. автореферат). Публікації за змістом, обсягом, кількістю та якістю відповідають основному змісту дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. Це дає змогу зробити висновок про те, що дисертант заслуговує на публічний захист результатів дисертаційної роботи.

Дискусійні положення та зауваження щодо дисертації

Незважаючи на значну прикладну й теоретичну цінність одержаних автором результатів, варто зазначити, що дисертаційній роботі притаманні такі недоліки:

1. На с. 72 на рис. 1.9 дисертації автором представлено концептуальну модель економічного оцінювання та регулювання механізмів залучення інвестицій на підприємство, яка відображає складові економічного оцінювання та регулювання механізмів та складові процесу залучення інвестицій, проте для більш повного відображення даної наукової розробки доцільним є приведення взаємозв'язків між складовими економічного оцінювання і регулювання механізмів та складовими процесу залучення інвестицій.

2. На с. 99 дисертації у рівності (2.10) представлено формулу для розрахунку інтегрального показника рівня економічної ефективності механізмів залучення інвестицій на підприємство, яка використовує вагові коефіцієнти, спосіб отримання яких недостатнім чином описано в дисертації. Автору доцільно було б більш детально представити метод визначення даних коефіцієнтів, оскільки їхні значення значним чином впливають на результат розрахунку інтегрального показника рівня економічної ефективності механізмів залучення інвестицій на підприємство.

3. У розділі 2.3 дисертації автором проведено аналізування економічної ефективності механізмів залучення інвестицій на вітчизняні машинобудівні підприємства на фондовій біржі (с. 107 – 127). Проте, доцільним є провести

більш детальне дослідження економічної ефективності механізмів залучення інвестицій на основі машинобудівних підприємств, які здійснюють залучення інвестицій не на фондовій біржі.

4. На с. 136 на рис. 3.2 дисертації автором наведено співвідношення між складовими інформаційного забезпечення регулювання механізмів залучення інвестицій на підприємство, яке передбачає вплив математичної моделі аналізування ретроспективної інформації на інформаційні ресурси, що потребує додаткового уточнення, оскільки застосування математичної моделі відбувається на основі інформації, а не навпаки.

5. У розділі 3.2 дисертантом наведено дві форми залежності, які можна використати при дослідженні характеру залежності між обсягом залучених інвестицій та тривалістю і вартістю процесу залучення інвестицій. Проте недостатньою мірою розкрито спосіб застосування лінійної форми залежності, а саме доцільним є представити метод отримання степеневих коефіцієнтів лінійної функції, змінними якої виступають зазначені параметри.

Відповідність роботи вимогам МОН України

Дисертаційна робота виконана у відповідності до вимог МОН України, є самостійним і завершеним науковим дослідженням, результати якого характеризуються високим науково-теоретичним рівнем. Структура та оформлення дисертації й автореферату відповідають усім вимогам МОН України. Зміст автореферату в повній мірі відповідає змісту дисертаційної роботи.

Загальний висновок

Своєчасність й актуальність теми дисертаційної роботи, логічний і систематичний стиль викладення наукових результатів, їх теоретична та прикладна цінність дають можливість зробити висновок про те, що дисертація Федорчака Олексія Євстахійовича на тему «Економічне оцінювання та

регулювання механізмів залучення інвестицій на підприємство» є завершеною працею, при написанні якої використані виключно особисті напрацювання автора й результати якої спрямовані на вирішення важливої наукової проблеми із розроблення теоретичних та методичних положень у сфері економічного оцінювання та регулювання механізмів залучення інвестицій на підприємство.

Дисертація за структурою, змістом і якістю відповідає вимогам МОН України, які висуваються до робіт на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук, а саме, пп. 9, 11, 12 «Порядку присудження наукових ступенів» (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567). Це дає можливість зробити висновок про те, що Федорчак Олексій Євстахійович заслуговує присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

**Офіційний опонент,
доцент кафедри менеджменту
та управління економічними процесами
Мукачівського державного університету,
кандидат економічних наук, доцент**

Товт Т.Й.

Підпис Товт Т.Й. засвідчую.

Учений секретар

Мукачівського державного університету

Смочко І.М.